

W KOMISJI EUROPEJSKIEJ

Unia Europejska

Jakość wody w kąpieliskach

Między 2009 a 2010 r. jakość wody w kąpieliskach w Europie pogorszyła się nieznacznie, niemniej ogólnie nadal jest wysoka. Ponad dziewięć dziesiątych kąpielisk spełnia obecnie minimalne wymogi jakości. Najlepsze wyniki zanotowano na Cyprze, gdzie wszystkie kąpieliska spełniają rygorystyczne normy. Za Cyprzem plasują się: Chorwacja z wynikiem (97,3%), Malta (95,4%), Grecja (94,2%) oraz Irlandia (90,1%). Tylko w 1,2% kąpielisk morskich i 2,8% kąpielisk śródlądowych woda nie odpowiadała normom. Pozostałe nie zostały zaklasyfikowane ze względu na brak danych. Ogólnie rzecz biorąc, w okresie 2009–2010 jakość wody w kąpieliskach morskich pogorszyła się: liczba kąpielisk spełniających wartości obowiązujące spadła o 3,5%, natomiast liczba kąpielisk spełniających surowsze wymogi zalecane spadła o 9,5%. Spadła również jakość wód śródlądowych. Liczba rzek i jezior spełniających bardziej rygorystyczne wymogi zalecane spadła o 10,2%, natomiast liczba zgodnych z wymogami obowiązującymi pozostała prawie bez zmian. Najgorzej przedstawia się sytuacja w rzekach, gdyż tylko 25% kąpielisk rzecznych spełnia bardziej rygorystyczne zalecane wymogi jakości.

Liczyby te pochodzą z dorocznego sprawozdania Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) oraz Komisji Europejskiej w sprawie jakości wody w kąpieliskach, w którym porównuje się jakość wody ponad 21 tys. kąpielisk morskich i śródlądowych w UE-27. Komisja przyjęła ponadto nowe oznaczenia i symbole informujące o klasyfikacji wody w danym kąpielisku oraz o ograniczeniach kąpieli.

Unijny komisarz ds. środowiska **Janez Potočnik** podkreśla: – *Cieszmy się, że jakość wody europejskich kąpielisk utrzymuje się na wysokim*

poziomie, choć mogłoby być jeszcze lepiej. Czysta woda jest zasobem bezcennym, ale nie powinniśmy zakładać, że jej zasoby są niewyczerpywalne. Zachęcam państwa członkowskie, aby doprowadziły do odwrócenia zanotowanej w ubiegłym roku tendencji spadku jakości.

Profesor **Jacqueline McGlade**, dyrektor wykonawczy Europejskiej Agencji Środowiska, dodaje: – *Obywatele UE przykładają dużą wagę do czystości wody w kąpieliskach; informacja na ten temat umożliwi im domaganie się krystalicznie czystej wody w jeziorach, rzekach i kąpieliskach morskich. Zaangażowanie społeczeństwa w stałą kontrolę europejskich kąpielisk jest konieczne, szczególnie w kontekście coraz wyraźniej widocznych skutków zmiany klimatu.*

Kąpieliska w Europie muszą spełniać wymogi określone w dyrektywie w sprawie jakości wody w kąpieliskach (2006/7/WE) przyjętej w 2006 r., która stanowiła aktualizację i uproszczenie poprzednio obowiązujących przepisów. Dyrektywa miała zostać przetransponowana do ustawodawstw krajowych do marca 2008 r.; państwa członkowskie mają ją wdrożyć do grudnia 2014 r. W ciągu sezonu kąpielowego 2010 dwadzieścia państw członkowskich kontrolowało jakość wody w kąpieliskach i opracowało odpowiednie sprawozdania na podstawie nowych przepisów.

Obywatele mogą znaleźć więcej informacji na temat jakości wody w ich ulubionych miejscach kąpieli za pomocą Europejskiego Systemu Informacji Wodnej (WISE). Witryna ta umożliwia użytkownikom pobieranie danych i konsultacje interaktywnych map, od poziomu całej Europy do aktualnych informacji na temat konkretnych kąpielisk. Za pośrednictwem strony internetowej *Eye on Earth* można również przesłać informacje na temat jakości wody miejscowego kąpieliska.

Zdecydowaną większość obywateli UE głęboko obchodzi los środowiska

Według ostatnich badań przeprowadzonych przez Komisję Europejską środowisko jest przedmiotem głębokiej troski dla ponad 90% respondentów w każdym z państw członkowskich. Zdecydowana większość Europejczyków uważa, że bardziej efektywne wykorzystanie surowców naturalnych oraz ochrona środowiska mogą przyspieszyć wzrost gospodarczy UE. Wyniki badań są również wyrazem zdecydowanego poparcia dla działań UE: pomimo kryzysu gospodarczego niemal 9 na 10 obywateli Europy sądzi, że należy przeznaczać środki finansowe UE na wspieranie działań przyjaznych środowisku. Równie szerokim poparciem cieszy się unijne prawodawstwo: ponad 8 na 10 Europejczyków jest zdania, że prawodawstwo na szczeblu UE jest konieczne dla ochrony środowiska w ich kraju.

Unijny komisarz ds. środowiska Janez Potočnik podkreśla: – *Te tendencje świadczą o tym, że obywatele Europy są mocniej zaangażowani w sprawy ochrony środowiska niż kiedykolwiek przedtem. I nie są to tylko dobre chęci, wyraża się to również w działaniach: 2 na 3 Europejczyków twierdzi, że sortowało odpady w ciągu ostatniego miesiąca; ponad połowa przyznaje, że stara się ograniczać zużycie energii; 4 na 10 stara się zmniejszyć liczbę wykorzystywanych wyrobów jednorazowego użytku, a coraz więcej osób wybiera bardziej przyjazne dla środowiska formy transportu. Wyniki badań stanowią również potwierdzenie słuszności programu europejskiego. Popierają one jednoznacznie akty prawne dotyczące ochrony środowiska tworzone na szczeblu UE.*

Badanie ujawnia wzrastającą świadomość co do zmniejszającej się dostępności zasobów naturalnych. 8 na 10 pytanych o rozwiązania Europejczyków uważa, że przedsiębiorstwa powinny podejmować więcej starań, aby wykorzystywać surowce w sposób bardziej wydajny; ponad 7 na 10 jest zdania, że więcej działań powinny podejmować rządy krajowe, a prawie 7 na 10 twier-

dzi, że to obywatele powinni robić więcej w tym kierunku.

W odpowiedzi na pytanie o 5 najważniejszych problemów z dziedziny środowiska ponad 3 na 10 Europejczyków wymienia obecnie wyczerpanie surowców naturalnych (33% w porównaniu do 26% w 2007 r.), 41% mówi o zanieczyszczeniu wody, 33% o rosnącej ilości odpadów (w porównaniu do 24% uprzednio), a 19% wymienia konsumpcjonizm (w porównaniu do 11%). Natomiast zaniepokojenie z powodu utraty różnorodności biologicznej jest relatywnie niskie – jedynie 22% jest zaniepokojonych utratą gatunków i siedlisk.

Pomimo kryzysu gospodarczego 89% obywateli Europy sądzi, że należy przeznaczać więcej środków finansowych na wspieranie działań na rzecz ochrony środowiska. 81% uznaje tworzenie prawodawstwa skoncentrowanego na kwestii ochrony środowiska na szczeblu UE za konieczny środek ochrony środowiska (spadek o 1 punkt procentowy w porównaniu do 2007 r.).

Prawie 60% Europejczyków jest zdania, że przyjazne środowisku postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego jest najskuteczniejszym sposobem rozwiązywania problemów ochrony środowiska, przy czym mniej niż 30% jest zdania, że należy wybierać oferty rozpatrując jedynie kryterium kosztów.

Poważnego poparcia udzielono również działaniom podejmowanym poza granicami UE i udzielanemu tam wsparciu finansowemu – 79% obywateli jest przekonanych, że UE powinna wspierać państwa spoza UE w ich wysiłkach na rzecz ochrony środowiska.

Większość Europejczyków jest zdania, że są dostatecznie poinformowani o sprawach związanych z ochroną środowiska (60% w porównaniu do 55% w 2007 r.), jednak w wielu obszarach wyraźnie odczuwalny jest brak informacji. Około 50% obywateli Europy

uważa, że obecne systemy oznakowania nie umożliwiają im rozpoznawania produktów przyjaznych dla środowiska w sposób nie budzący wątpliwości. Chcieliby oni również być lepiej poinformowani o skutkach najbardziej rozpowszechnionych chemikaliów dla ich zdrowia (40%), o stosowaniu GMO w rolnictwie (37%), o zanieczyszczeniach powodowanych przez wykorzystywa-

nie w rolnictwie pestycydów i nawozów, oraz o wyczerpywaniu zasobów naturalnych (27%).

Badania przeprowadzono w 27 państwach członkowskich Unii Europejskiej w dniach od 13 kwietnia do 8 maja 2011 r. Na zlecenie DG ds. Środowiska przeprowadzono bezpośrednie rozmowy w języku macierzystym z około 26 825 respondentami z różnych grup społecznych i demograficznych.

Nowe instrumenty prawne zachęcą do oszczędzania energii i poprawią efektywność energetyczną

Najtańsza energia to energia oszczędzona, dlatego do 2020 r. Unia zamierza osiągnąć 20-procentową poprawę efektywności energetycznej. Odliczanie już rozpoczęto, jednak jeśli w najbliższych latach sytuacja nie ulegnie zmianie, UE osiągnie ten cel

➔ jedynie w połowie. Taki wynik stanowiłby zagrożenie dla naszej konkurencyjności, dla starań o obniżenie emisji CO₂ oraz dla bezpieczeństwa dostaw. Oznaczałoby również utrzymanie wysokich kosztów ponoszonych przez indywidualnych konsumentów. Dlatego Komisja Europejska przedstawiła dziś nowy pakiet przepisów służących zwiększeniu efektywności energetycznej. Jego celem jest nadrobienie zaległości i wprowadzenie UE na ścieżkę, która doprowadzi do realizacji celu. Mowa tu o wniosku dotyczącym nowej dyrektywy, która miałaby spowodować zwiększenie wysiłków państw członkowskich w celu poprawy efektywności zużycia energii na wszystkich etapach łańcucha energetycznego – począwszy od sprawności przemiany energetycznej i dystrybucji energii, aż po etap jej końcowego zużycia.

– *Celem naszego wniosku jest zwiększenie efektywności wykorzystania energii w codziennym życiu oraz udzielenie obywatelom, organom administracji publicznej i przedstawicielom branży energetycznej wsparcia, które umożliwi im sprawniejsze zarządzanie własnym zużyciem energii. Efektem końcowym tych działań powinno być również obniżenie kosztów energii, a także istotne nowe możliwości tworzenia miejsc pracy w całej UE* – powiedział **Günther Oettinger**, europejski komisarz ds. energii.

W skrócie, środki zaproponowane przez Komisję są proste, ale ambitne:

– **Obowiązek prawny wprowadzenia systemów oszczędzania energii we wszystkich państwach członkowskich:** dystrybutorzy energii lub jej sprzedawcy detaliczni zobowiązani będą do uzyskania każdego roku oszczędności sprzedanej energii wynoszących 1,5% w ujęciu ilościowym, czemu służyć ma wdrożenie – po stronie końcowych odbiorców energii – środków zapewniających efektywność energetyczną, takich jak poprawa efektywności systemów ogrzewania, podwójne okna lub izolacja dachów. Państwa członkowskie mają także możliwość zaproponowania – w ramach alternatywy – innych

mechanizmów oszczędzania energii, na przykład w formie programów finansowania lub dobrowolnych umów, które pozwolą osiągnąć takie same wyniki, ale nie będą nakładać zobowiązań na spółki energetyczne.

– **Sektor publiczny jako wzór do naśladowania:** zobowiązanie organów administracji publicznej do nabywania energooszczędnych budynków, produktów i usług sprawi, że będą one wspierały wprowadzanie na rynek energooszczędnych rozwiązań. Ponadto będą one prawnie zobowiązane do stopniowego obniżania ilości energii zużywanej w zajmowanych przez nie obiektach, poprzez coroczne prace modernizacyjne obejmujące przynajmniej 3% ich całkowitej powierzchni użytkowej.

– **Znacząca oszczędność energii po stronie odbiorców:** prosty i darmowy dostęp do rzeczywistych i historycznych danych na temat zużycia energii dzięki dokładniejszym indywidualnym licznikom umożliwi odbiorcom lepsze zarządzanie zużyciem energii. Rachunki powinny być wystawiane zgodnie z rzeczywistym zużyciem, czyli powinny dokładnie odzwierciedlać dane z liczników.

– **Przemysł:** zachęty dla MŚP mają nakłonić je do prowadzenia audytów energetycznych i uczestnictwa w wymianie najlepszych praktyk; jednocześnie duże przedsiębiorstwa będą zobowiązane do skontrolowania własnego zużycia energii w celu określenia możliwości jego obniżenia. Sprawność wytwarzania energii: monitorowanie poziomów sprawności nowych mocy wytwórczych; ustanowienie krajowych planów instalacji grzewczych i chłodzących, dzięki czemu stworzone zostaną podstawy do przemyślanego planowania wydajnej infrastruktury grzewczej i chłodzącej, z uwzględnieniem na przykład odzysku ciepła odpadowego.

– **Przesył i dystrybucja energii:** uzyskanie wzrostu efektywności poprzez skłonienie krajowych organów regulacji energetyki do podejmowania decyzji – szczególnie w zakresie zatwierdzania taryf – uwzględniających kryteria efektywności energetycznej.

Wniosek Komisji jest odpowiedzią na pojawiające się ostatnio ze strony Rady Europejskiej (4 lutego 2011 r.), Rady ds. Energii (10 czerwca 2011 r.) i Parlamentu Europejskiego głosy, wzywające do działań, które zapewniłyby osiągnięcie celu, jakim jest obniżenie przewidywanego zużycia energii w UE o 20% do 2020 r. Według przedstawionych ostatnio przez Komisję wyliczeń, w których uwzględniono przyjęte przez państwa członkowskie w kontekście strategii Europa 2020 krajowe cele w zakresie efektywności energetycznej na 2020 r., UE jest wciąż daleka od osiągnięcia tego celu.

Aby sprostać temu wyzwaniu Komisja Europejska przedstawiła najpierw – 8 marca 2011 r. – nowy Plan na rzecz efektywności energetycznej, w którym zaproponowano szereg środków służących poprawie efektywności energetycznej; środki te miały być wdrażane we wszystkich sektorach gospodarki, zapewniając dodatkowe oszczędności energii. Plan ten zyskał uznanie Rady ds. Energii oraz Parlamentu Europejskiego.

Ostatnio Komisja przedstawiła wniosek legislacyjny dotyczący dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, w ramach którego wiele kluczowych propozycji działań zawartych w Planie na rzecz efektywności energetycznej staje się wiążące. W przedstawionym wniosku wykorzystano przepisy dyrektyw w sprawie wspierania kogeneracji (2004/8/EC) i w sprawie usług energetycznych (2006/32/EC), które połączono w jeden spójny instrument regulujący kwestię efektywności energetycznej w obszarze dostaw energii i jej końcowego zużycia.

Dyrektywa przewiduje także, że Komisja ma dokonać w 2014 r. oceny realizacji unijnego celu dotyczącego poprawy efektywności energetycznej o 20% do 2020 r., oraz – w razie potrzeby – przedstawić kolejny wniosek legislacyjny ustanawiający obowiązkowe krajowe cele w zakresie efektywności energetycznej.

Marta Angrocka-Krawczyk
Komisja Europejska Przedstawicielstwo
w Polsce